

Hoàn thiện kế toán thuế tại Công ty TNHH Hồng Thanh

 Trần Thị Phương* - Ths. Nguyễn Thị Anh Hoa*

Nhân: 23/12/2019

Biên tập: 30/12/2019

Duyệt đăng: 10/01/2020

Tổ chức công tác kế toán thuế là công tác rất quan trọng đối với mỗi doanh nghiệp. Kế toán thuế với nhiệm vụ ghi chép các hoạt động liên quan đến thuế, kế toán thuế tính thuế đầy đủ, đúng thời hạn, lập báo cáo về các khoản thuế. Bài viết đề cập tới thực trạng áp dụng kế toán thuế tại Công ty TNHH Hồng Thanh, từ đó kiến nghị những giải pháp để giải quyết những bất cập còn tồn tại trong công tác kế toán thuế tại doanh nghiệp.

Từ khóa: Kế toán thuế; thuế giá trị gia tăng; thuế thu nhập doanh nghiệp; thuế thu nhập cá nhân; lệ phí môn bài.

1. Thực trạng công tác kế toán thuế tại Công ty Hồng Thanh

Kế toán thuế là kế toán phụ trách về các vấn đề về khai báo thuế trong doanh nghiệp, việc tổ chức công tác kế toán thuế là nghĩa vụ của các doanh nghiệp đối với nhà nước.

Khảo sát tình hình thực tế tại Công ty TNHH Hồng Thanh - công ty hoạt động trong lĩnh vực thương mại, kinh doanh cung cấp dịch vụ. Có thể thấy, công tác kế toán xác định thuế và các khoản phải nộp tại Công ty về cơ bản phù hợp với chế độ kế toán hiện hành và đặc điểm sản xuất - kinh doanh của doanh nghiệp. Việc hạch toán thuế chính xác, chi tiết. Tài khoản thuế và các khoản phải nộp được mở chi tiết, cụ thể cho từng nội dung. Việc hạch toán, kiểm tra chặt chẽ, luôn theo dõi có hệ thống và được cập nhật trên máy vi tính thường xuyên giúp tiết kiệm thời

gian và công sức cho nhân viên phòng kế toán.

Công ty đã thực hiện khá đầy đủ hệ thống chứng từ kế toán về thuế. Các hóa đơn chứng từ đều được tuân thủ theo đúng quy định, không tẩy xóa, gian lận và được đóng thành tập lưu giữ, bảo quản cẩn thận để phục vụ công tác quản lý và kiểm tra khi cần thiết.

Các nghiệp vụ phát sinh đều được kế toán phản ánh vào phần mềm. Trước khi nhập liệu, kế toán kiểm tra tính đầy đủ và chính xác của các hóa đơn để hạn chế các chi phí không hợp lý sẽ bị loại khi tính thuế Thu nhập doanh nghiệp (TNDN).

Định kỳ, doanh nghiệp có sự kiểm tra, đối chiếu giữa các sổ sách với nhau để phát hiện các chênh lệch để xử lý kịp thời. Có sự kiểm tra chéo giữa các kế toán trong quá

trình nhập liệu, nhằm đảm bảo việc nhập liệu và kê khai chính xác.

Trong thời gian gần đây, các chính sách thuế có nhiều thay đổi và mẫu các chứng từ về thuế cũng thay đổi cho phù hợp với tình hình kinh doanh. Tuy vậy, kế toán trưởng và các kế toán viên thường xuyên cập nhật để thực hiện đúng quy định khi hạch toán cũng như thực hiện nghĩa vụ đối với Nhà nước.

Tuy nhiên, công tác kế toán thuế tại doanh nghiệp này vẫn tồn tại hạn chế sau: Do Hồng Thanh là một doanh nghiệp vừa và nhỏ nên bộ máy kế toán của công ty tương đối gọn. Công ty vẫn chưa có một kế toán độc lập phụ trách mảng thuế, kế toán viên kiêm luôn kế toán về thuế dẫn đến việc theo dõi thiếu khách quan.

Về kế toán thuế giá trị gia tăng

Tại Công ty TNHH Hồng Thanh, công tác kiểm tra chứng từ chặt chẽ, đảm bảo các khoản thuế Giá trị gia tăng (GTGT) đầu ra, đầu vào đều kê khai hợp lý, hợp lệ. Từ khai thuế GTGT hàng tháng được kiểm tra, đối chiếu nên ít xảy ra sai sót. Nhìn chung, số thuế GTGT đầu ra, đầu vào của từng tháng được phản ánh kịp thời và đầy đủ.

* Khoa Quản lý kinh doanh, Trường Đại học Bà Rịa - Vũng Tàu

- Công ty sử dụng hóa đơn in trên máy in kim nên nhanh chóng, thuận tiện, chính xác, tuy nhiên sẽ gặp bất lợi khi bị mất điện sẽ ảnh hưởng đến hiệu quả công việc. Theo Nghị định 119/2018/NĐ-CP, từ ngày 1/11/2012, bắt buộc mọi doanh nghiệp đều phải sử dụng hóa đơn điện tử, điều này sẽ có tác động lớn đến tất cả các doanh nghiệp nói chung và Công ty TNHH Hồng Thanh nói riêng. Việc sử dụng hóa đơn điện tử giúp khắc phục tình trạng làm giả hóa đơn, góp phần đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin, tiết giảm thời gian, chi phí (mực in, giấy in,...) cho Công ty khi thực hiện các thủ tục hành chính thuế... Tuy nhiên, trong quá trình sử dụng hóa đơn điện tử vẫn tồn tại những khó khăn nhất định vì phụ thuộc hoàn toàn vào máy móc khi có sự cố mất điện hay hệ thống lỗi, hoặc mất tín hiệu Internet thì Công ty sẽ gặp vấn đề với loại bình hóa đơn này. Như vậy, việc chậm trễ trong việc xuất hàng hóa và ảnh hưởng tới công việc kinh doanh là điều rất dễ xảy ra. Ngoài ra, số lượng hóa đơn giấy in còn rất nhiều trong kho điều này gây lãng phí cho doanh nghiệp...

- Về quản lý và sử dụng hóa đơn GTGT: Tại công ty, việc quản lý và bảo quản hóa đơn đầu ra chưa thật sự khoa học và hợp lý, cụ thể tập hóa đơn GTGT đầu ra không được bảo quản cẩn thận dẫn đến tình trạng hóa đơn GTGT bán hàng được lưu lại nhưng thực tế dễ bị rơi ra, gây nên khả năng thất lạc hóa đơn, làm ảnh hưởng đến việc kiểm tra đối chiếu hóa đơn trong nội bộ đơn vị cũng như việc thanh tra kiểm tra gặp khó khăn. Năm 2018, do bảo quản hóa đơn không an toàn nên Công ty đã bị phạt 7,5 triệu đồng vì đã làm mất một hóa đơn liên 2 mẫu 01GTKT3/001.

- Về phương pháp tính thuế GTGT: Công ty sử dụng phương pháp khấu trừ thuế GTGT là phù hợp với đặc điểm kinh doanh của Công ty.

Về kế toán thuế TNDN

Để thuận tiện cho việc lập tờ khai thuế chính xác và kịp thời, hiện nay, Công ty TNHH Hồng Thanh đang sử dụng phần mềm hỗ trợ khai thuế do Tổng cục Thuế xây dựng.

Việc công ty sử dụng phần mềm HTKK đã giảm thiểu tối đa sai sót trong quá trình kê khai và lập tờ khai thuế hàng tháng cho các loại thuế Công ty cần nộp đảm bảo chính xác, tiết kiệm nhân lực và chi phí, thuận lợi cho công tác kiểm tra theo dõi của Công ty và cơ quan thuế.

Công ty đã tổ chức thực hiện đầy đủ hệ thống chứng từ về kế toán thuế TNDN như: Chứng từ kế toán doanh thu (thu thập hóa đơn GTGT, bán hàng, giấy báo có, phiếu thu tiền mặt,...), chứng từ các khoản chi phí (hóa đơn GTGT đầu vào, giấy báo nợ, phiếu chi,...)

Việc kê khai và tạm nộp thuế TNDN được thực hiện đúng quy định về cách thức tiến hành cũng như thời gian.

Ngoài ra, công ty cứ đến khoảng thời gian tháng 9 là đóng thuế TNDN tạm tính và kế toán xác định số thuế TNDN tạm nộp hàng năm, dựa theo kinh nghiệm và phán đoán nên khả năng xảy ra chênh lệch lớn giữa thực nộp và tạm nộp là hoàn toàn có thể xảy ra nếu có biến động trong tình hình kinh doanh của công ty.

Nhận xét về thuế TNCN và lệ phí môn bài

Riêng về kế toán thuế thu nhập cá nhân và lệ phí môn bài do tương đối đơn giản và không có nhiều biến động nên kế toán thực hiện ít có sai sót xảy ra.

2. Giải pháp nhằm hoàn thiện công tác kế toán thuế tại Công ty

Về công tác kế toán và hệ thống báo cáo tại Công ty

- Bổ trí một nhân viên làm chuyên trách về công tác kế toán thuế tại Công ty, đảm bảo theo dõi, phản ánh thuế trong kỳ và kê khai quyết toán thuế cuối năm chính xác và nhanh chóng hơn

- Kế toán trưởng phải thường xuyên kiểm tra công việc của kế toán viên hoặc định kỳ tổ chức kiểm tra chéo chứng từ sổ sách giữa các kế toán viên với nhau. Điều này sẽ hạn chế các sai sót khi kê toán kê khai lên bảng kê hàng tháng và cũng có thể hạn chế xảy ra sai sót, nhầm lẫn trong tất cả các phần hành kế toán của Công ty.

- Luôn đổi mới, tìm biện pháp xây dựng quy trình luân chuyển chứng từ một cách khoa học và trang bị phương tiện kỹ thuật hiện đại hơn cho việc lập chứng từ.

- Đơn giản hóa nội dung chứng từ, giảm bớt số lượng chứng từ theo hướng sử dụng chứng từ liên hợp, chứng từ nhiều lần, tăng cường kiểm tra việc tuân thủ chế độ ghi chép ban đầu, làm rõ trách nhiệm của từng cá nhân trong từng khâu luân chuyển.

- Các kế toán phải sắp xếp, bố trí công việc sao cho hợp lý, phân công trách nhiệm rõ ràng để tránh tình trạng dồn công việc vào cuối tháng.

- Hệ thống báo cáo kế toán của Công ty không chỉ cho thấy tình hình tài chính của Công ty, mà còn cho thấy phương hướng để Công ty phát triển trong tương lai. Để hệ thống báo cáo kế toán có hiệu quả hơn nữa, Công ty có thể tăng cường sự kết hợp giữa kế toán tài chính và kế toán quản trị trong cùng một bộ máy kế toán của doanh nghiệp. Bộ máy kế toán của Công ty nên được

(Xem tiếp trang 90)

ngày trong tuần để duy trì hoạt động ổn định của hệ thống trao đổi dữ liệu điện tử và hỗ trợ người sử dụng dịch vụ hóa đơn điện tử.

+ *Về kỹ thuật:* Có hệ thống thiết bị, kỹ thuật, quy trình sao lưu dữ liệu tại trung tâm dữ liệu chính theo quy định (Mục d, Khoản 1, Điều 32 của Nghị định số 119/2018/NĐ-CP): Có hệ thống thiết bị, kỹ thuật dự phòng đặt tại trung tâm dự phòng cách xa trung tâm dữ liệu chính tối thiểu 20km sẵn sàng hoạt động khi hệ thống chính gặp sự cố. Kết nối trao đổi dữ liệu hóa đơn điện tử với cơ quan thuế phải đáp ứng yêu cầu:

- Kết nối với cơ quan thuế thông qua kênh thuê riêng hoặc kênh MPLS VPN Layer 3, gồm 1 kênh truyền chính và 2 kênh truyền dự phòng. Mỗi kênh truyền có băng thông tối thiểu 10 Mbps.

- Sử dụng dịch vụ Web (Web Service) hoặc Messenger Queue (MQ) có mã hóa làm phương thức để kết nối.

(Tiếp theo trang 85)

tổ chức thông nhất nhằm để phân công chuyên môn hóa công việc, tạo điều kiện tiết kiệm thời gian và chi phí mà không ảnh hưởng đến chất lượng thông tin.

Về kế toán thuế GTGT

- Trong khoảng thời gian Chính phủ cho phép chuyển đổi hóa đơn điện tử, thay vì phải bỏ phí giấy, mực in,... trong kho, Công ty nên xin sử dụng song song hóa đơn điện tử và hóa đơn giấy, giúp Công ty có cơ hội làm quen và sử dụng hóa đơn điện tử.

- Quản lý, theo dõi, kiểm tra chặt chẽ hóa đơn đầu ra, đầu vào hàng ngày, hàng tuần, hàng tháng tránh tình trạng thất lạc hoặc làm mất hóa đơn để có biện pháp xử lý kịp thời. Khi bị mất hóa đơn, Công

- Sử dụng giao thức SOAP để đóng gói và truyền nhận dữ liệu

7. Một số quy định khác

Ngoài những vấn đề chính trên, Thông tư cũng hướng dẫn cụ thể các nội dung về quản lý, sử dụng hóa đơn điện tử: Quản lý, sử dụng hóa đơn điện tử có mã của cơ quan thuế (các nội dung về đăng ký sử dụng hóa đơn điện tử có mã của cơ quan thuế; ngừng sử dụng, lập, cấp mã và gửi hóa đơn điện tử có mã của cơ quan thuế và cả những vấn đề về xử lý hóa đơn điện tử có sai sót sau khi cấp mã và xử lý sự cố); quản lý, sử dụng hóa đơn điện tử không có mã của cơ quan thuế (đăng ký sử dụng; lập và gửi hóa đơn điện tử không có mã của cơ quan thuế đến người mua và các vấn đề về ngừng sử dụng, chuyển dữ liệu và xử lý đối với hóa đơn điện tử không có mã của cơ quan thuế đã lập); xây dựng, quản lý cơ sở dữ liệu hóa đơn điện tử; xử lý chuyển tiếp,...

ty phải làm thông báo mất hóa đơn gửi cơ quan thuế trực tiếp quản lý trong vòng 5 ngày, kể từ ngày mất hóa đơn.

- Đầu tư mua máy phát điện để tránh tình trạng mất điện đột xuất làm ảnh hưởng đến hiệu quả công việc.

Về kế toán thuế TNDN

- Công ty nên xây dựng tỷ lệ thu nhập chịu thuế trên doanh thu để tính thuế TNDN tạm tính hàng năm trên căn cứ doanh thu lợi nhuận năm trước. Công việc này sẽ giúp xác định số thuế tạm nộp chính xác hơn không gây ra chênh lệch quá nhiều so với số thuế phải nộp cuối năm.

- Cập nhật những thông tư, nghị định mới nhất để áp dụng vào công ty một cách kịp thời và nhanh chóng, hiệu quả.

Như vậy, sự ra đời của Thông tư 68/2019/TT-BTC, phần nào giải quyết được nhiều vướng mắc của các doanh nghiệp trong lộ trình áp dụng hóa đơn điện tử theo quy định hiện nay. Bộ Tài chính kết hợp với Tổng cục Thuế đã có lộ trình phù hợp, từng bước hỗ trợ doanh nghiệp có được kiến thức, hướng dẫn cụ thể và điều kiện chuẩn bị tốt nhất để áp dụng hóa đơn điện tử hợp lý, hiệu quả và đúng quy định. ■

Tài liệu tham khảo

- 1. Thông tư số 68/2019/TT-BTC, ngày 30/9/2019, hướng dẫn thực hiện một số điều của Nghị định số 119/2018/NĐ-CP, ngày 12/09/2018 của Chính phủ, quy định về hóa đơn điện tử khi bán hàng hóa, cung cấp dịch vụ.
- 2. Nghị định số 119/2018/NĐ-CP, ngày 12/9/2018 của Chính phủ, quy định về hóa đơn điện tử khi bán hàng hóa, cung cấp dịch vụ.

Về kế toán thuế TNCN và lệ phí môn bài

- Kế toán cần nắm rõ các quy định của Nhà nước về Luật Thuế Thu nhập cá nhân, mức giảm trừ gia cảnh,... Kế toán thuế tính thuế thu nhập cá nhân, kê khai thuế thu nhập cá nhân báo cáo với cơ quan thuế theo đúng kỳ kế toán. ■

Tài liệu tham khảo

- 1. Chế độ Kế toán doanh nghiệp theo Thông tư 133/2016/TT-BTC.
- 2. Hệ thống chuẩn mực Kế toán Việt Nam và các thông tư hướng dẫn thực hiện các chuẩn mực kế toán của Bộ Tài chính.
- 3. Giáo trình Kế toán Tài chính, Học viện Tài chính.
- 4. Tài liệu kế toán, Công ty TNHH Hồng Thanh.